T.C İNKILÂP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK Sınıf-12

KONU BOSNA SAVAŞI- FİLİSTİN SORUNU- KÖRFEZ SAVAŞLARI- 11 EYLÜL SALDIRISI-ARAP BAHARI - IRAK VE SURİYE'DEKİ GELİŞMELER

Bosna Savaşı ve Balkanlardaki Gelişmeler
Bosna Savaşı, 1 Mart 1992'den 14 Aralık 1995'e kadar sürmüş olan bir savaştır.1980'de Devlet Başkanı Mareşal Tito'nun ölümünden sonra Yugoslavya'yı oluşturan federal devletlerarasındaki ilişkiler bozulmaya başladı. Yaşanan gelişmeler karşısında 27 Kasım 1991'de Bosna-Hersek kendi ülkesinin bütünlüğünü korumak için bağımsızlığını ilan etti. Şehrin sembolü olan Osmanlı mirası Mostar Köprüsü, Hırvat topçuları tarafından imha edildi. Bu hadise Srebrenica Soykırımı olarak tarihe geçti.
Cenevre'de varılan antlaşmadan sonra Bosna-Hersek'teki üç toplumun liderleri olan Aliya İzzetbegoviç, Slobodan Miloseviç ve Franjo Tudjman ABD'nin Dayton kentinde barış masasına oturdular. 21 Kasım 1995'te **Dayton Barış Antlaşması**'nı imzaladılar. Böylece Bosna Savaşı resmen sona erdi.

Siyonizm Sorunu ve Filistin
BM, 1947'de Filistin'in biri Yahudi öteki Arap olmak üzere iki devlet arasında paylaşılmasına karar verdi. Yahudiler bu kararı kabul ederken Araplar reddetti. Kudüs şehrine ise, BM denetiminde milletlerarası bir bölge statüsü tanındı. Araplar bunu kabul etmedi. Bunun üzerine Yahudi liderler, 14 Mayıs 1948'de İsrail Devleti'nin kuruluşunu ilan ettiler. Ardından Orta Doğu'nun en büyük sorunu olan ve günümüze kadar etkileri süren Arap-İsrail çatışması ve Filistin Sorunu ortaya çıktı.
1978'de Mısır ve İsrail arasında imzalanan Camp David Antlaşması'yla İsrail ve Arap devletleri arasında bir daha sıcak çatışma yaşanmadı. Cezayir'de toplanan Filistin Millî Konseyi, 15 Kasım 1988'de ilan ettiği bildiriyle Bağımsız Filistin Devleti'ni ilan etti. Bağımsız Filistin Devleti'ni Türkiye dâhil birçok ülke tanıdı.

I. Körfez Savaşı
Körfez Savaşı'nın çıkmasındaki temel neden Irak'ın komşusu Kuveyt'i işgal etmesiydi. Irak, 1991'de BM tarafından önerilen ateşkes anlaşmasını imzaladı. Böylece savaş resmen sona erdi. Savaşın ardından Irak'ta iç karışıklık baş gösterdi. Baas rejiminin şiddet kullanarak bu gruplara saldırması üzerine, Irak birliklerinin 36. paralelin kuzeyi ile 32. paralelin güneyine geçirilmeme şartı kabul edildi.Ayrıca ateşkesi denetlemek ve gerekirse müdahale etmek için ABD, İngiltere ve Fransa birliklerinden oluşan uluslararası askerî bir kuvvet (Çekiç Güç) oluşturuldu.

II. Körfez Savaşı ve ABD'nin Irak'ı İşgali
ABD, 11 Eylül 2001 yılında New York şehrinde bulunan Dünya Ticaret Merkezine yapılan saldırıdan sonra, İngiltere ile birlikte teröre karşı dünya çapında bir mücadele başlattığını ilan etti. Bu doğrultuda teröre destek verdiği iddiasıyla önce Afganistan'a askerî müdahalede bulunan ABD, ardından Irak'a yöneldi. Irak kuvvetleri ve koalisyon güçleri arasındaki savaş, ABD Başkanı George W. Bush'un 15 Nisan 2003 tarihinde kesin zaferin kazanıldığını ilan etmesiyle son buldu. Böylece dünyanın küresel gücü olan ABD, İngiltere ile birlikte, dünyanın en zengin petrol yataklarına sahip ülkesi olan Irak'ı ele geçirerek Orta Doğu'da önemli bir güç kazandı.

Arap Baharı
Arap Baharı, 2010'da Orta Doğu ülkelerindeki demokratik olmayan yönetimlere karşı bu ülkelerin halkları tarafından daha çok demokrasi ve özgürlük talebiyle başlatılan, protesto ve ayaklanmalarla gerçekleşen halk hareketleridir. Bu sürece Yasemin Devrimi adı verildi. 25 Ocak 2011'de Mısır'ın en büyük meydanı olan Tahrir Meydanı'nda, Arap baharının esintileri yayılmaya başladı. Arap Baharı'nın etkileri Suriye'de daha sert ortaya çıktı.Ülkede yaşamın zorlaşmasıyla beraber birçok Suriyeli kendi ülkesinden kaçarak başka ülkelere sığındı. Körfez ülkelerinden Bahreyn ve Yemen'de de Arap Baharı'nın etkileri görüldü.2010'da Tunus'ta başlayan değişimle Orta Doğu'da daha demokratik bir dönemin başlayacağı düşünüldü. Fakat beklenen olmadı.

11 Eylül Saldırıları ve Küresel Terör
11 Eylül 2001 tarihinde ABD'nin New York kentinde bulunan Dünya Ticaret Merkezine, Washington'a ve Pentagon'a sivil uçakların kullanıldığı saldırılar düzenlendi. Bu saldırılarda Dünya Ticaret Merkezinin iki binası da çöktü ve burada çalışan binlerce kişi hayatını kaybetti.11 Eylül Saldırısı, ABD sınırları içine doğrudan ABD'ye yapılan ilk saldırıydı. İlk olarak saldırıyı üstlenen El-Kaide adlı terör örgütünün konumlandığı Afganistan'a karşı askerî bir operasyon başlatıldı. 7 Ekim 2001'de başlayan bu harekât sonucunda Afganistan'daki Taliban yönetimi devrildi. ABD, Afganistan'ı işgal etti.
Irak ve Suriye'de Yaşananlar
PKK terör örgütü, Irak'ın kuzeyinde üslenmiş ve Türkiye'ye karşı terör saldırıları gerçekleştirmiştir. Bunun yanında 2014'te Irak'ın en büyük kentlerinden Musul ve Tikrit'in yanı sıra bölgedeki bazı kentlerde kontrolü ele geçiren DAEŞ terör örgütü, hem bölge hem de Türkiye için büyük bir tehdit hâline gelmiştir. Irak'ın bu durumu Türkiye için ciddi bir güvenlik sorunu hâline gelmiştir. Suriye'de yaşanan insani bunalımın büyümesi sonucunda 2011'de 300-400 kadar Suriye yurttaşının Hatay ili Reyhanlı ilçesindeki Cilvegözü Sınır Kapısı'na doğru hareketlenmesi, Suriye'den Türkiye'ye yönelik ilk toplu göç hareketini oluşturdu.

SORULAR

1-Dayton Antlaşması aşağıdaki savaşlardan hangini sona erdiren bir antlaşmadır?

A) İran - Irak
B) Körfez
C) Hindistan - Pakistan
D) Arap - İsrail
E) Bosna – Hersek

Cevap: E

2-Dünyada uluslararası güvenlik ile ilgili en önemli sorun aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yetersiz beslenme ve açlık
B) Çevre kirliliği
C) Küresel ısınma
D) Uluslararası terör
E) Nüfus artışı ve işsizlik

Cevap: D

3- Günümüzde Ortadoğu'da yaşanan mülteci problemlerinin ortaya çıkmasında etkisi olan gelişme aşağıdakilerden hangisidir?

A) Arap-İsrail çatışması
B) Arap Baharı
C) I. Körfez Savaşı
D) II. Körfez Savaşı
E) 11 Eylül Saldırıları

Cevap: B